ហៅពុំតែអម្បូរ គង់ក្រុងខ្ពង់ ប្រពៃពន្លក
ជាប់កុលត្រកូល លើសលុបនឹងគេ អ្នកណាមួយមក
ផ្ទឹមផ្ទាល់ពុំបាន ។

ល្អល្អះប្រពៃ ដូចមាសទេវី រុងរឿងរូបោម
គេសរសើរហ៍ ពាក្យហាហ៊ាន ស្រីឡូរមិនមាន
មន្ទិលទៀយណា ។

សេដ្ឋីយល់បុត្រ ទ្រង់រូបវិសុទ្ធ វិសេសសោភា
ត្រេកអរក្នុងចិត្ត ឯងឥតឧបមា យកពានសុវណ្ណ
ទទួលបុត្រត្រៃ ។

យកចិញ្ចៀនពេជ្រ ស្មើភ្លើលេច ត្រោងត្រាយប្រាក់
ថែមមានតម្លៃ ចងដៃបុត្រថ្លាក់ ហើយសេដ្ឋីពាក់
ក៏លៀងមេ ។

១៨៩– បំបៅកុមារ អស់ពួកបរិវារ ប្រចាំប្រៀងរង់
បំពេរថ្នម ភ្ជាប់ក្រងអ្នកយំ ហើយសេដ្ឋីធំ
ឲ្យលើកដើងក្រាន ។

យកឡូងកោងកាង ផុតភ្លើងឲ្យនាង ទទៃអាំងប្រាណ
ត្រាំដណ្តប់ថ្ងៃ ស្រីថ្ងៃគល់ព្រាណ ស្រាលដើងថៃបាន
បរិបូណ៌សុខា ។

តាំងពីសេដ្ឋី ប្រពន្ធនិងប្តី ស្គាល់ស្និទ្ធស្នេហា
បុត្រប្រុសតែមួយ ជាត្រួយចិត្តា យកឡូងពេជ្រថ្លា
ល្អឥតកាត់ថ្លៃ ។

យកមាសទឹកដប់ ផ្តួលផាងប្រសប់ ដាំឡូងចរណៃ
បង្កពោធិ– សត្វរៃសេសថ្លៃ តាំងតែពីថ្ងៃ
នោះទៅសេដ្ឋី ។

សិទ្ធាធ្វើបុណ្យ ចែកចាយទ្រព្យធន ឲ្យទានឥតខ្ចី
បើគិតគណនា ជាតិជាប្រក្រតី លែងទុំប្រុសស្រី
នូវគស់សត្វគ្រប់ ។

១៩០– សេដ្ឋីគិតគន់ ថាអញធ្វើបុណ្យ នេះតាំងថ្ងៃយប់
សូមបានដល់ខ្លួន នូវកូនចមកត ឲ្យបានលើសលុប
លោកិយជាម្ចាស់ ។

ថ្លែងឯកោសិយ ជាអធិបតី ទេវលួសស់ប្រាង
កាលក្រោយចមពង្ស ស្តេចទ្រង់ចុះផ្គង កោសិយហោះផ្សង
ដល់ឋានពីភា ។

ដោយព្រះអង្គឯង ស្តេចទ្រង់ជ្រាបឈ្មោះ ដោយញាណថ្លៃថ្លា
ថានាងនឹងស្រុក បុត្រស្នួតា ហើយនឹងបានជា
គួរពង្សពោធិ ។

គន្ធជន្រ្ទពិមល   បរចូលទៅដល់   នាងនាថនារី
ដាក់អង្គនិត្យនៅ   ចូលទៅទេវី   អញ្ជើញចាកទី
ចុះចាប់ប្រដី– ។

សន្ធិនៅនា   ផ្ទៃនាងភរិយា   នៃគោតសេដ្ឋី
នាងស្តាប់ត្រៃ   ហើយលាចុះទ្វី   ឯផ្នូរកោសីយ
វិលវិញមណ្ឌល ។

១៩៥– មន្ទីរស្តេចស្តង់   ទើបយើងថ្វាថ្វៃង   ពីនាងនិម្មល
កាលនោះលុះលាភ ចេញចាកស្នូតិសល់ ទៀវនោះហួសដល់
បច្ចន្តគ្រាមា ។

គ្រប់ផ្ទះសេដ្ឋី   ជួបជួនរាត្រី   ស្វាមីភរិយា
ពចូលសំ ភក្ត   កើតមានអស្ចារ្យ   នាគរាជឲ្យក្ដា
លីលាលូនលេង ។

មុជជ្រែកប្រថព៍   ជោរជន់ជលធី   គគ្រាំគគ្រេង
ព្រះកាយដាយដាត់   ស្រគាត់ល្វើយល្វេង   ក្រសួបផ្កាល្វេង
ពេញតាំងមណ្ឌល ។

មេឃមីស្រទំ   ផ្គរលាន់គគ្រុំ   កក្រើកសាកល
គគ្លាញាក់ចុះ   ពោះពុះសាយសល់   ជ្រួតជ្រាបដាលដល់
ផែនពសុធា ។

កុជគ្គលូនលេង   ខ្លាំងខ្នួង   ទន់ភ្លន់កាយា
ខ្លួនប្រែប្រាណ   វិលហាំនគា   ឯអង្គធីតា
ចូលចាប់ប្រជី– ។

២០០– សន្ធិនៅនា   ផ្ទៃនាងភរិយា   គោតមហាសេដ្ឋី
នាងដឹងក្នុងប្រាណ   ជាមានគភ៌ទី   ប្រាយប្រាប់ស្វាមី
ត្រេកអរមហិមា ។

នាងទ្រង់គភ៌គ្រប់   ជួបជួនខែដប់   ចរិចុតិហើយណា
ប្រសូតបុត្រី   ប្រិមប្រិយសោភា   ហេតុនាងជាតិជា
កន្យាពុទ្ធញាណ ។

ល្អល្អះទ្រង់ព្រាយ   រូបឆោមឆើតឆាយ   កើតកបកល្យាណ
ហេតុទេពច្យុត   ស្រកស្រុតចាកឋាន   មនុស្សក្នុងដែនដាន
មិនមានមួយស្មើ ។

សេដ្ឋីបិតា   សោតសិងស្នេហា   បុត្រីប្រសើរ
ចាត់ចែងមេនំ   នូវខ្ញុំបំរើ   រៀបចំសារពើ
ថែទាំរក្សា ។

ឯបុត្រីនោះ   សោតសន្តតឈ្មោះ   កេសរមាលា
សេដ្ឋីឲ្យហាម   ប្រាប់ប្រាមគីតា   ជៀនជួយរក្សា
កុមារីថ្លៃ ។

៦០៨– មេទំភីលៀន   បំពេញបព្រៀន   តាំងយប់តាំងថ្ងៃ
កាយចំនុកជា   ចំណាំមាសថ្លៃ   ឆ្អកកុំភិតភ័យ
អញ្ជើញសម្រាន្ត ។

សេដ្ឋីតាំងពី   ចិត្តនៅស្ងៀតស្ងៃ   ជាសុខក្សេមក្សាន្ត
ផតទុក្ខផតភ័យ   ចាំឲ្យបៀតបៀន   ដោយបុណ្យកល្យាណ
កេសរមាលា ។

ធនសេដ្ឋីខ្ញៅ   គោតសេដ្ឋីកូវ   កាលបានបុត្រា
សឹងធ្វើសារស័ព្ទ   ប្រាយប្រាប់គ្នីគ្នា   ចាំចិត្តចងជា
មេត្រីពុំឃ្លាត ។

ហើយតែងចំអន់   ប្រាប់បុត្រីគន់   តាំងពីដើមអាទិ៍
ឯអ្នកបុត្រនោះ   ក្តោះជាក់ជាក់   ត្រេកអរសល់ខ្នាត
ក្នុងអន្តរាគ្នា ។

ហេតុតែសំណាង   សំណូមសួមសាង   ពីជាតិមុនណា
ទឹងពោធិសត្វ   បុរសឆ្លៀតថ្លៃថ្លា   ឲ្យគិតស្នេហា
ជាប្រក្រតី ។

៦១០– ថ្លៃឯអង្គផ–   ត្រាះទ្រស់អមរិន្ទ   អមរេន្ទ្របក្រ័
កាលនោះក្រោយពន្សុញ្ញ   ដាមកុដលោកិយ   ចុះចាប់ស្រង់-
សង្ខ៍នោះណា ។

កោសិយចិមិល   ស្តេចអស់កុសល   គិតគិតត្រា
ទៀតទៅកើតស្ថាន   វិមានព្រហ្ម   ក្បែរកិលេសជា
ស្រឡះហ្មត់ហ្មង ។

ឯអស់ទេវតា   នៅត្រៃត្រឹង្ស   ជំនុំគ្នាគង់
គិតរកព្រះឥន្ទ   ឲ្យសោយកញ្ញស្នង   រកគ្មានឡើយហោង
ក្នុងត្រៃត្រឹង្ស ។

រកចុះមកដល់   ដែនជានមណ្ឌល   មហាកដិកា
រកមើលសព្វស្ថាន   ពុំមានឡើយណា   ទើបទេវយាត្រា
ចុះមកទៀតគ្នា ។

ដល់ដែនមនុស្ស   រកមើលឃើញមហា   ធនសេដ្ឋី
មានបុណ្យសម្ភារ   បេស្កបារមី   បានជាកោសិយ
ពុំលែងឡើយណា ។

៦១៨– ទេវតាតាំងនោះ   បញ្ចូលចិត្តស្មោះ   ឲ្យធនមហា–
សេដ្ឋីធ្វើបុណ្យ   អស់ធនសោះសា   ឲ្យពេញផលា
ទើបបានយកទៅ ។

ឲ្យសោយកន្សជា   ទេវិន្ទ្រត្រា–   ធិកពងមាទៅ
សេដ្ឋីធ្វើបុណ្យ   អស់ធនធានទៅ   តាំងខ្ញុំក្នុងព្រៅ
គោរសេះដំរី ។

អស់សោះហើយណា ឯអង្គកុមារ ចំរើនធំបី
ទេតាសោកចូល អញ្ចើញសេដ្ឋី បណ្ដាលនាថខ្ចី
ឲ្យគ្រុនរងា ។

អត់បាយណាយទឹក សន្សៃសន្ធឹក ដាបដល់មរណា
ទេតាតាំងខ្លួន ទៅឋានសួគ៌ា រៀបអភិសេកជា
អង្គឥន្ទ្រកោសិយ ។

ឯនាងភរិយា សែនសោយសោកា ទួញអង្គស្វាមី
កុមារសោកសោក អមោក្ខសែនថ្មី ទួញបាទសេដ្ឋី
ជាតិជាបិតា ។

៦២០– នាងនាថកែនទួញ រៀបរាប់ទំនួញ ទំនុកថែថា
ឱថ្លៃប្អូនអើយ ម្ដេចឡើយប្ដះណា មកមរណាអសារ
សោះសូន្យជាម្លង ។

អ្នកប្រុសប្អូនអើយ កុំទុកប្អូនឡើយ យកប្អូនទៅផង
ជាគូស្រករ កំដរបាទបង កុំទុកឲ្យរង
ឲ្យរស់នៅឡើយណា ។

ឱស្លាប់ស្នេហ៍ស្និទ្ធ ស្លាប់មួលស្លាប់មិត្រ មេត្រីស្នេហា
ស្លាប់ផ្ដេកស្លាប់ផ្ចិត ជួបផិតកាយា ស្លាប់ម្រោកក្យា
ស្លាក់ជួមប្អូនស្រី ។

ប្អូនអ្នកគិតគ្រប់ ថប់ហើយរៃថប់ កើតទុក្ខចែកបី
ទុក្ខមួយនឹងអ្នក វរលក្ខណ៍ពិសី មិនមានប្រណី
ស្លាប់ចោលប្អូនទៅ ។

ទុក្ខពីរពុំមាន របស់ធនធាន ធ្វើបុណ្យប្រុសពៅ
តាំងខ្ញុំស្រីប្រុស លែងអស់គ្មាននៅ ទ្រូងប្អូនសែនក្ដៅ
ក្ដុកក្ដួលទុក្ខា ។

៦២៥– ទុក្ខបីនឹងបុត្រ ពិសីពិសុទ្ធ នៅតូចក្ដាត់ណា
ពុំទាន់ដឹងក្ដី ចេះអ្វីសោះសា សោមកកំព្រា
ព្រាត់ប្រាសឪពុក ។

ទុក្ខបីនេះណា ប្រុសអើយប្អូនមហា ទុក្ខក្រៃលែងទុក្ខ
ពុំដឹងរិះរេ ឲ្យល្ហែសាន្តសុខ មានតែវិតក្ក
ពីថ្ងៃនេះទៅ ។

នាងសោកសព្វគ្រប់ ហើយទំលល់ទប់ សំណោកសោកសៅ
រៀបលើកសពប្ដី ទេវីគោមន្ដៅ គិតរកទ្រព្យទៅ
ធ្វើបុណ្យឲ្យទាន ។

នាងឥតកុមារ ចរចុះយាត្រា ទៅរកព្រៀងលាន
ប្រញាប់ទូរះ ទៀងផ្ទះអ្នកមាន ដល់ហើយកល្យាណ
ស្រដីទៅថា ។

អ្នកម្ចាស់ខ្ញុំអើយ ខ្ញុំទ័លណាស់ហើយ គ្មានគូឡើយណា
ពិតពុំមានទ្រព្យ លើកសពសំស្ការ នៅតែគ្រឹហា
បង់លក់ធ្វើបុណ្យ ។

៦៣០—អ្នកមាននោះ បានឮផ្ទូរឈ្មោះ ក្រោកអរពេកពន់
ទទួលទិញយក ចូលរកទ្រព្យធន មកកប់គិតគន់
ឲ្យទៅស្រីថ្ងៃ ។

នាងបានប្រាក់ហើយ ពិតពុំលង់ឡើយ លាឡប់ធាបព្រៃ
រកជួលគ្រៀងលាន សក្តានៃវ ៗ មកគិតលកលៃ
លើកសពសំស្ការ ។

បានមនុស្សមកមូល ជុំផិតចរចូល រះរកធ្វើការ
ខ្វះធ្វើក្ដះយោង សង់រោងឡើងណា រូបស្រេចម្ចា
និមន្តសង្ឃផង ។

មកដល់ហើយណា អ្នកជាអាចារ្យ យោគិតនោះហោង
សូត្របញ្ចសីល រួចកល់ហ្មត់ហ្មង ធ្វើតាមទំនង
នៃខ្មោចធម្មតា ។

លង់លុះសម្រេច បុណ្យបរិបូណ៌ស្រេច ហើយនាងធីតា
ប្រគល់គ្រឹះឋាន ដែលបានបេត្ដា លក់ឲ្យគេជា
ស្រឡះហ្មត់ហ្មង ។

៦៣៥ មុខគួរអាសូរ ស្រីស្ត្រីត្រកូល ទូវបុត្រស្នេហ៍ស្និទ្ធ
ពុំដែលលំបាក គោកយ៉ាកជាម្តង គ្រានោះឯងហោង
មកមានវេទនា ។

រកផ្ទះនៅគ្មាន នាំបុត្រកល្យាណ បរចេញលីលា
ជ្រកក្រោមឈើព្រៃ អាស្រ័យជាតិជា លំនៅគ្រឹហា
ដូចកល់សត្វជាតិ ។

ភិក្ខុអើយពៀរព្រេង តថាគតឯង តែងតាមរាល់ជាតិ
ឲ្យធំវេទនា ពុំឃ្លាពុំឃ្លាត ហេតុព្រោះប្រមាទ
ពុំដឹងគ្នាំគ្នង ។

មានពាក្យចំណាំ អាចារ្យលោកចាំ បង់ដីដើមទង
ថាថៃហ្នកអាយ ចូររាយទិនន គន្ធបគន្ធ
ពីព្រេងឆាយនោះ ។

ហេតុម្តេចសេដ្ឋី ធ្វើបុណ្យឥតបី ទុកតិចតួចសោះ
មិនទុកឲ្យកូន ឲ្យស្នូនឲ្យផលខ្មោះ មិនមានស្រណោះ
នៃកុមារា ។

៦៤០ ឲ្យក្រលំបាក លំបិនគោកយ៉ាក នៅធិតមាតា
ទើបមានចម្ងល់ ម្ចាស់ឆ្លើយឡើងថា ហេតុពៀរកុមារា
ពីជាតិមុនមិញ ។

ទើបអាចារ្យទោច ជាពាក្យនោះសោក ម្ដេចឡូវចែងចេញ
ឲ្យជាវិញ្ញារ ពិស្ដារពិតពេញ ចិត្តគិតកែកាញ់
បងចាំតទៅ ។

អាចារ្យមួយឆ្លើយ ជាហែអ្នកអើយ គឺកាលនោះនៅ
នាក្នុងសាសនា ព្រះមួយអង្គទៅ ទ្រង់ព្រះនាមហៅ
ព្រះពុទ្ធវិបស្សី ។

កាលនោះកុមារ ពន្លកសាស្ដា បណ្ដូលផងស្រី
កើតជាបុរស នៅស្រុកមួយនៃ គាប់ជួននៅថ្ងៃ
មួយមានលោកសង្ឃ ។

សាមណេរមួយណា ចរចេញយាត្រា ទៅតែឯកអង្គ
គាប់ជួនបុរស ដើរស្ទោះទៅត្រង់ ជួបជុំលោកសង្ឃ
សាមណេរនោះណា ។

៦៦៨– បុរសនោះឯង ចាប់សម្រាកលេង តាមតែចិត្តា
សង្ឃនោះភ្នាសគេ ឥតឧបមា បត្តចបុរិសា
ប្រគេនស្បង់វិញ ។

កៀរនោះឯងណា តាមតាំកុមារ ឲ្យវេទុក្ខម៉ញ
កៀរច្រានបាំងបិទ ចិត្តសោធិម៉ញ មិនឲ្យគិតកាញ
វក្រងកូនក្រុំក្រ ។

ដូចឃ្លាតឯងហោង ខ្ពុររស់ផងផង តាំងចិត្តឲ្យល្អ
កុំឃើញបានសុខ ភ្លេចទុក្ខកម្រ កុំកាន់កុំអរ
អួតមានសម្បត្តិ ។

កុំអាលលលាន កាន់ឯងបុណ្យមាន បំភ្លេចបំភ្លាត់
ឃើញគេតូចទាប ជំលាបវាយវ័ត បម្រាសពង្រាត់
សត្វសង្ខារគេ ។

ដូចអង្គកុមារ គ្រាកាលនោះណា គ្រាន់តែលេងទេ
ម្ដេចមកបានទុក្ខ ពុំសុខការយេ លំបាកឥតល្ហែ
វេទុក្ខវេទនា ។

បទព្រហ្មគីតិ

១– ចិត្តគួរតែអាណិត លំបាកចិត្តអនាថា
នាងនាថនូវបុត្រា អ្នកកំព្រាកាន់ពេកក្ដាត់ ។
តាំងពីប្រាសឪពុក អ្នកវេទុក្ខស្ងៀមស្ងប់ស្ងាត់
ដំណេកវេកដូចសត្វ រកកន្ទេលមួយក្រាលគ្មាន ។
សំពត់មួយចង្កេះ ចាស់ប្រេះផេះមើលមិនបាន
នាំកូនដើរសុំទាន បាយសម្លអង្ករស្រូវ ។
អ្នកខ្វះគេចិត្តជា ម្ហូបញាំជាំសង្ហរ
ឲ្យបាយឲ្យអំពៅ ពោតក្ដាតក្ដបក្ដាំងបាយផង ។

៩– អ្នកអើយគួរអនិច្ចា នាងធីតាសែនសៅហ្មង
ស្លុតស្លុបជ្រប់ជាមួង ខ្លាសអ្នកផងតែកល់គ្នា ៗ
ទឹកនេត្រស្រក់ស្រស្រាក់ សោកឥតកាក់ដោយមាតា
បិតាកុមារ ដើរសុំគេតែកល់ថ្ងៃ ៗ
ព្រលប់យប់គេងណា នាងធីតាជ្រកអាស្រ័យ
ដោយម្លប់ដើមឈើព្រៃ ដើររបងរងទឹកគេ ៗ
អាណិតនាងវិលក្ខណ៍ សោកឥតអាក់ឥតទំនេរ
ទំនួញខ្ញួញឥតល្ហែ រៀបរាប់ពាក្យតាមតែថា ៗ
ទុះអ្នកប្រុសពៅ អញ្ចើញទៅទីស្ថានណា
ពេលប្អូននៅឯកា ឯកោកាយគួរតូចចិត្ត ៗ
១០– ប្អូនអ្នកនៅសព្វថ្ងៃ លំបាកក្រៃក្រពេកពិត
ពាក្យក្រប្រុសនាមស្និទ្ធ ប្អូនសង្រេងសៅស្រងៃក្រៃ ៗ
នាងខ្ញុំ ១ គន់គិត ឆ្ងល់ឆ្ងៃតចិត្តក្នុងហឫទ័យ
លុះស្នាក់ស្រាន់ទុទ័យ ទើបនារីថៃថប់ថា ៗ
នឹងបុត្របណ្ដូលចិត្ត ហៃមាសមិត្រថ្លើមមាតា
ចិត្តម្ដាយចង់នាំបា ទៅស្រុកមហាភោគសេដ្ឋី ៗ
ក្បែរគាត់នោះឯណា ត្រើបិតាកូនពិសី
កាលទៅធ្វើបុណ្យខ្មី បន់ស្រុមសុំកូនពុំគា ៗ

គាត់បានមត់សន្ធត ក្ដួបការកក់កតិកា
បើបានដូចសញ្ញា នឹងផ្សំផ្គុំជាគូគ្រង ៗ
១៩– លង់លុះគោតសេដ្ឋី មានកូនស្រីដូចបំណង
លិនធ្វើដូចសាសង ផ្ញើទៅមកឲ្យដឹងដាន ៗ
ប្រចាំចិត្តសន្ធត មិនប្រាកដតាំងពីព្រេណា
ហេតុនោះឆ្ងាយចង់ឃ្លាន នាំកូនទៅឯសេដ្ឋី ៗ
ជាពុកក្មេកកូន ក្រែងគេស្ងួនគេប្រណី
យើងនឹងបានសេចក្ដី សុខសប្បាយណាមាសថ្លៃ ៗ
ឯអគ្គកុមារ ខ្ញុំមាតាប្រាប់ឈ្មោះនៃ
អ្នកត្រើយគបីវិនៃ ជាបពិត្រអ្នកមេខ្ញុំ ៗ
មែនហើយដូចឈ្មោះណា កាលបិតានៅជាធំ
មានមនុស្សក្រុះករកុំ ទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូណ៌ច្រើន ៗ
២០– នោះគេតាំងស្មោះស័រ គេស្រូវកេកប៉ាកានដើង
ផុតវេនរំនៀង គេបង់កាប់គេបកបាន ៗ
គេនឹងរំពឹងអ្វី ឯងក្រក្រីតាន់ប្រមាណ
គេខ្លាចអាច់ខ្លួនប្រាណ គេមិនហានធ្វើស្គាល់ទេ ៗ
ធម្មតាមនុស្សលោកិយ ទោះប្រុសស្រីសៀមលាវខ្មែរ
ចិត្តផងគ្មានសប្រែ ក្លួយរវៃតាមព្រាហ្មណ៍ក្ដី ៗ

គ្រប់ស្រុកគ្រប់ប្រទេស ក្នុងនិវេសន៍បុរី
មិនជាតែសេដ្ឋី គ្រប់អង្គប្រាណមានឈ្មោះឯង ។
ជាប៉ះគេមានបុណ្យ ស័ក្តិពលខ្ពស់ចំណែង
បណ្ដាជនកោតក្រែង ឯអង្គឯងគាប់ខុសលំ ។
២៩– យាកបុនគាត់ប្រមាណ កុំគោងការគួតជាស្គាល់
ទៅកប់ទៅរកផល ប្រាថ្នាទ្រព្យសម្បត្តិគេ ។
គេមិនជួញរវល់ ឲ្យអំពល់គិតឆ្ងាន់ឆ្ងេរ
ហេតុនោះចូលអ្នកមេ ស្ដាប់ពាក្យខ្ញុំនោះទើបជា ។
ទេវីនារីរត្ន ស្ដាប់បាបុត្រហើយថៃជា
នាងឆ្លើយប្ដាំបុត្រា ហៃពុំងាមិត្រមាសម្ដាយ ។
មិនហ្មោះទេសេដ្ឋី កូនកុំស្ដីឈ្មោះស្ងួនអាយ
ចិត្តគេជាខ្ចូលាយ តែងកាច់មិត្រសំឡាញ់គ្នា ។
កូនស្ដាប់ម្ដាយសាសង ពីរប៉ៃងផ្ទះឈ្មោះណា
ព្រមភ្ជាមតាមមាតា ហេតុតែជាពោធិសត្វ ។
៣០– មិនឲ្យម្ដាយអន់អាក់ ទៀងទើបអ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍
អញ្ជើញម៉ានាថ្ងៃ បរចេញចាកណាកលែងបាន ។
នាងនាថបុត្រា នរលីលាដោយផែនដាន
កាត់ព្រៃព្រឹក្សាសាន្ត ស្មាតមិនមានជួបមនុស្សម្នា ។

ដល់ទេត្រនាងហូវល្ហង គិតចាំបែងក្នុងចិត្ត
ក្នុងព្រៃក្រុងគ្រែនគោ ដោយអាស្ងារតែម្នាក់ឯង ។
ខ្ញុំហើយនាងខ្ញុំខៀន គិតបង្អៀតចិត្តចាំបែង
ពុំចេញចរចៅចង ទំពាបុត្រស្រេយុតកាយ ។
និយាយល្អងលោមកូន ជាខ្សួនថ្ងៃថ្មើមម្ដាយ
កូនអើយមើលមើលស្ដាយ មានសត្វស្វាសំណាក់នៅ ។
៣៩– នាងនាថលោមបុត្រា បយោគ្រាត្រាច់សំរៅ
ពុំដឹងតែដើរទៅ គារលុកលុយព្រៃព្រឹក្សា ។
ឃ្លានបាយមើលផ្លែឈើ សព្វសារៈគឺបកហើយណា
លោមកូនឲ្យរោភ្ជា ជាពុំងាមាសម្ដាយអើយ ។
ផ្ទះម្ដេចកម្លយើងឯង ពិកពោះព្រួងមកពាន់ហើយ
បរិភោគទៅកូនអើយ អ្នកកុំយំភ្ញាចសត្វផង ។
សៀលជៀលជៀនជ្រៃ ចាំងសុះម៉ែរុទៅហើយហោង
នាងនឹកភ្ជាបកន្ទង ទំនុំឃ្លាតសត្វាអាក្រៃ ។
ក្នុងម្រឹគបក្សីផង ស្ដើលនឹកកងចូលព្រៃដៃ
ក្នាបបុណ្យកុមារថ្លៃ ពុំហាំងបៀតបៀនពេលា ។
៤០– នាងយល់អស់ក្នុងម្រឹគ នាងក៏យកផ្លែព្រៃហៅមា
ខ្ទង់អស់អក្ខា ដោយសារស្រីមិនដែលយល់ ។

នាងនាថកត្តិគិតភ័យ　　នេត្រវៃពសព្រមណ្ឌល
ស្រោចស្រប់អស្សុជល　　ហៀរហូរល្ហូងតែតាមផ្ទៃ ។
ព្រះសូរ្យអស្តង្គត　　ស្រីស្រយុតអគ្គាក្ខូ
គិតភ័យក្រៃពេកពៅ　　ពបុត្រភ្ញាក់ចូលឈប់ ។
ជ្រកក្រោមដើមព្រឹក្សា　　ទឹកនេត្រាស្រក់ស្រោចស្រប់
ត្រុះក្រៀមស្ងៀមស្ងួតស្ងប់　　ល្អងលោមបុត្រឲ្យសម្រាន្ត ។
ហើយនាងលើកហត្ថា　　ថ្វាយវន្ទាទេពសួគ៌ឋាន
ផ្សងបុណ្យបុត្រកល្យាណ　　ជាទុកអស់លោកទេវតា ។
៤៩– កំឡុងក្នុងព្រឹក្សព្រៃ　　សូត្រាល័យនគរា
សូមតាមសូមមេត្តា　　ជួយរក្សាយើងខ្ញុំផង ។
កុំឲ្យអស់ពួកម្រឹគ　　ពាលពត្វកកាចទ្រេសឃ្លង
បញ្ចៀសបញ្ចេញទៅផ្លង　　កុំឲ្យមកពារពាលា ។
នូវកូនខ្ញុំសោកហោង　　ឲ្យលេងទុក្ខកយា
កុំឲ្យមានពេតា　　មកបៀតបៀនឲ្យអប្រិយ ។
មួយសោតបើកូនគង់　　នឹងមានបុណ្យបារមី
ខ្ញុំទៅរកសេដ្ឋី　　ឲ្យជួបជួនមិត្រមាសមេ ។
លង់លុះអញ្ជាត្រស្វាត　　នារីត្លៀវងើរះអេ
បង់ស្រនំតង់តឹកន្ទេរ　　សព្វទេពតាទេព្រក្សផង ។

៥០= នាងពួសពួដែរ　　ស្រែកក្នុងព្រៃលាន់តឹកកង
នាងវិងវាចកន្ធង　　លើកបុត្រជ័ស្រីសោកា ។
កុំហ៊ានហាយទាំង　　ខ្ញុំបង្ហាបចាំងមាសខ្ញា
ពួស្មះពួសពួក　　ស្រែកហ៊ូម ៗ ក្នុងព្រៃព្រឹក្ស ។
បក្សីសត្វផង　　យំព្រៀលាន់សន្ធឹក
សូរហើរពួតតឹក　　នាងរឹងរែកតកកភ័យក្រៃ ។
អង្រួនទុរសា　　ល្អងលោមជាកូនមាសថ្លៃ
កូនអើយអ្នកកុំភ័យ　　ក្រែងវាលស់ព្រលឹងអ្នក ។
កាសួរពន្ទ្យារ　　នូវមាតាអន្តស្អួលអាក់
ជ្រៀតជ្រែជ្រួលជ្រប់ភ័ក្ត្រ　　ទុនសញ្ចប់រំជួលចិត្ត ។
៥១– លុះដល់ជាស់ទំហើយ　　សោកល្វឹងល្វើយអន្ធយតិត
ភ័យហើយថប់ភ័យភិត　　នាងពុំបានហាននិទ្រា ។
គិតក្រែងអស់សត្វាតុ　　មកប្រមាថបុត្រពុំផា
នាងនៅលង់លុះព្រា　　តែព្រឹកព្រានស្ងាំងស្មើ ។
នាងក្រោបសំពះលា　　ដើមព្រឹក្សាហើយចេញទៅ
បីពបុត្រភ្ញាប្រិយ　　ដើរដោយដងមាត់មាគ៌ា ។
បក្សីបក្សាសោក　　ហើរលេងលោតលើព្រឹក្សា
ប្រកំតកៀងគូរ　　ចឹកផ្កាស៊ីសប្បាយ ។

នាងយល់ចក្សុផង   ហើយក្រសាំងផ្កាផ្ការផ្កាយ
ខ្ញុំទំយំនិយាយ   ដោយភាសាសត្វបក្សី ។
៦០— នាងនាថនឹកការខ្សោះ   សោកស្រណោះដួងដល់ប្តី
ខ្ញុំញជាទេស្វាមី   ម្ចាស់ប្អូនអើយអ្នកទៅណា ។
មិនមកនាំប្អូនស្រី   លេងដោយព្រៃដោយព្រឹក្សា
បោចបេះគស់ផ្លា   លេងនឹងប្អូនដូចមុនមិញ ។
ប្អូននឹកប្អូនស្រមៃ   ដូចអ្នកថ្ងៃនាំប្អូនចេញ
នូវអស់បរិការពេញ   ទៅធ្វើបុណ្យវត្តព្រះធាតុ ។
នាំប្អូនលេងតាមផ្លូវ   ទេសខ្សែរមកឃ្លាឃ្លាត
ចោលប្អូនឲ្យអនាថ   អនាថាតែម្នាក់ឯង ។
យន់យល់តែសត្វផង   ហើយក្រសង់ចិកប្រលែង
ប្អូនអ្នកនឹកចំបែង   បងប្រែប្រាសអ្នកមាសទៅ ។
៦៥— ទ្រង់ប្អូនគន់សឹងទុក្ខ   ពុំសាន្តសុខក្តុកក្តួលក្តៅ
ម្នាម្នេញពេញម្លូមៅ   មិនមានស្បៀយឡើយណាអ្នក ។
អនិច្ចាភាណិតនាង   យំបំភ្លាំងគន់អួលតាក់
ទឹកនេត្រស្រក់សស្រាក់   សស្រោកស្រប់គ្រប់វេលា ។
យល់អស់ផ្លែឈើផង   ទុំទាំងខងនាងនីតា
ប្រាបបេះបរិភោគា   តែនាក់ឯងបុត្រស្នេហ៍ស្ងួន ។

ទំដើរពុំហ៊ានឈប់ ,   ក្រែកក្រោមម្លប់ឈើព្រៃផង
ឃាតាគោមតាង   ចំផ្លូវជាទំដើរទៅ ។
លេចព្រៃប្រឹងរកាន   ជាន់រវាំងក្រសមុទ្រចក្តៅ
ទំក្រាបកាត់សំពៅ   ពុំដឹងវេនទីត្រង់ណា ។
៧០— ទ្រង់ចិត្តជ្រោះព្រៃកស្ទឹង   នាងទំប្រឹងបរយាត្រា
លង់លុះក្រិមាសា   នាងបានដល់យល់ទីនោះ ។
បានជួកក្តី១រា   កាបុត្រភ្ញាចចូលគ្នោះ
សុំទានគេសព្សុស   បាយសម្លទឹកម្ជូស្លា ។
នាងសួរគេកក់តាក់   បពិត្រអ្នកសូមមេត្តា
ឈ្មោះអ្វីស្រុកនេះណា   អ្នកភាណិតប្រាប់ខ្ញុំផង ។
អ្នកស្រុកសោកស្តាស់ឆ្លើយ   ថានាងអើយស្រុកនេះហោង
នេះហៅតាមទំនង   ឈ្មោះបច្ចន្តគ្រាមា ។
កល្យាណបានដឹងហើយ   ទើបត្បាស់ឆ្លើយសួរទៀតថា
ស្រុកនេះកើតលោកណា   នៅជាចំណុះនៃខេត្ត ។
៧៥— អ្នកស្រុកប្រាយប្រាប់ថា   មានតែមហាភោគសេដ្ឋី
នាងស្តាប់សព្វសំដី   ក្រែកអរវេតងឯបមា ។
សំពះលាគេទៅ   នាំកូនពៅបរយាត្រា
សុំទានតាមដោយផ្សារ   លង់លុះដល់ផ្ទះសេដ្ឋី ។

នាងដើរដល់ភ្លោងទ្វារ យល់មនុស្សម្នានៅនោះ
ចាំទ្វារដៅប្រក្រតី ហើយទើបនាងសួរទៅថា ។
អ្នកនៅយាមផ្ទះនេះ ល្អដល់ម្ល៉េះផ្ទះលោកណា
នោះទើបឯនាយទ្វារ ឮនាងនាថសួរហ្នោះហើយ ។
នាយទ្វារបានស្ដែងស្ដាប់ ទើបថ្លែងប្រាប់ថានាងអើយ
ផ្ទះសេដ្ឋីជាក្រើយ នាមឈ្មោះហៅគោតសេដ្ឋី ។
៨៧–ឯនាងនាថបានស្ដាប់ នាយទ្វារប្រាប់សព្វសំដី
ក្រោកអរឯងឥតបី ឥតគណនាក្រោកបាន ។
ទើបនាងនិយាយថា ហៃអ្នកទ្វារសូមប្រោសប្រាណ
ឲ្យខ្ញុំចូលទៅឋាន ជំពប់សួរលោកសេដ្ឋី ។
នាយទ្វារសួរទៅថា នាងស្គាល់គ្នាលោកឬអ្វី
នាងឆ្លើយតបទៅវិញ ថាខ្ញុំស្គាល់លោកណាស់ហើយ ។
គឺសេដ្ឋីទុគ្គម ក្មួយខ្ញុំពីដើមឡើយ
ដកបមកអ្នកអើយ ប្រាកដពិតពុំមុសា ។
នាយទ្វារសួរទៀតស្មោះ បើផ្ទះហ្នោះនាងនៅណា
ស្រុកទេសទីក្រុងណា ហើយនាមាតែឈ្មោះអ្វី ។
៨៨–ចូរប្រាប់ឲ្យចំពោះ កុំលើសលស់លាក់សេចក្ដី
កើតហេតុភេទអ្វី ។ ចូរនាងស្រីប្រាប់ឲ្យស្មោះ ។

ទើបនាងឆ្លាស់ឆ្លើយទៅ ថាខ្ញុំនៅស្រុកមួយនោះ
សន្មតប្រាកដឈ្មោះ ហៅថានិគមគ្រាមា ។
រីឯឈ្មោះសេដ្ឋី នោះជាប្ដីខ្ញុំឯងណា
ឥឡូវគាត់មរណា បាក់ទាល់ខ្ញុំនៅតែឯង ។
នឹងកូនតូចនេះណា រីទ្រព្យសោះសូន្យផង
សព្វថ្ងៃខ្ញុំចំបែង រកទ្រព្យអ្វីតិចតួចគ្មាន ។
សព្វថ្ងៃបានរូបរស់ ចាំនេះនេះព្រោះដើរសុំទាន
គ្រាន់លៀនជីវិតបាន រួមមកដល់ស្រុកលោកនាយ ។
៩០–នាយទ្វារបានស្ដាប់ហើយ ទើបឆ្លាស់ឆ្លើយថានាងគាយ
ឈប់សិនសម្រាកកាយ ចាំខ្ញុំទៅជំរាបលោក ។
ថាហើយនាយទ្វារបាន រៀបខ្លួនប្រាណស្រេចហើយក្រោក
ឡើងដើរលេលើល្ហោក រកមៀនមើលមហាសេដ្ឋី ។
ឃើញជាក់ជាចេញក្រៅ នាំកូនពៅនោមពិសី
មៀនមើលផ្កាកេថ្មី ដើរទៅមកមើលពនបាល ។
នាយទ្វារចូលដល់ថ្នាក់ ក្រាបប្រណិប័តន៍ប្ដឹងដំណាល
ជំរាបសេដ្ឋីកាល ស្មោះតាមដោយដំណើរនោះ ។
និយាយរៀបរាប់ ដូចនាងប្រាប់សព្វសាយសុស
សេដ្ឋីឮផ្ទុះហ្នោះ គិតថាទុកអ្នកមេអញ ។

៩៨ គិតស្មានជាមានធំ នោះនឹងផ្សំកូនសំឡាញ់
ឥឡូវដូចខ្ចះមិញ នឹងធ្វើស្គាល់ក៏ពុំបាន ។
បើអញនឹងថែផ្សំ កូនទុក្ខមកកល្យាណ
ឲ្យគេឲ្យរួមប្រាណ យល់ទុនគាប់អភ័ព្វគាត់ ។
ភ្នាសអស់ពាក្យផងទៀល គេនឹងផៀលរៀនកល់មាត់
ជាយកមនុស្សព្រាយខ្សត់ មកបន្ទំលើកកូនឲ្យ ។
ពាក្យនេះនឹងស្ទិតស្ទេរ ដាក់ជាកេរ្តិ៍ទៅឯក្រោយ
ជាសេដ្ឋីកំព្រយ លើកកូនឲ្យទៅខ្ញុំឯង ។
កូនគេពេញកូមស្ពាន សុខ្ញសីនមានបុណ្យស័ក្តិសែន
ធនធានមានចំក្នង ម្តេចសេដ្ឋីមិនឲ្យគេ ។
១០០– សេដ្ឋីគិតសព្វគ្រប់ ហើយធ្វើយខ្សប់គេចវេះវេះ
ថាអញមិនស្គាល់ទេ មានកេរ្តិ៍ប្រាក់ពីកាលណា ។
នឹងអ្នកខ្សត់ហិនហោច នៅត្រមោចអង្គឯកា
អត់ឃ្លានគ្មានគោក្រ ដើរសុំទានគេសព្វថ្ងៃ ។
រីអន្តអញនេះខ្វី ដូចរាជសីហ៍ប៉ុខ្ញុំពីកៃ
ទៅម៉ត្រម្តេចនឹងក្តៃ រកស៊ីកៃដោយក្រោមផ្ទះ ។
ការឯង ចារិញចុះ ប្រាប់មេនោះឲ្យដឹងច្បាស់
ឲ្យដាក់ឲ្យស្រួច្បះ កុំឲ្យចូលមកសៅសៅ ។

កាលនោះឯនាយទ្វារ សំពះលាចេញមកក្រៅ
ប្រាយប្រាប់នាងឆោមឆ្មៅ នេះជានាងនាថសេដ្ឋី ។
១០៨– លោកមានប្រសាសន៍ថា គ្មានស្គាល់ក្លាដូចនាងស្តី
ចូរចេញទៅនាថខ្ញី កុំនៅនេះក្រៃក្រក្រៃក្រ ។
ជាកម្មនារីរត្ន ដល់កំណត់នាងនឹងក្ស័យ
បានស្តាប់សព្ទស្ងួមៃ ពាក្យនាយទ្វារប្រាប់ច្បោះហើយ ។
សំពះអង្វរថា សូមមេត្តាខ្ញុំអ្នកអើយ
កុំឃាត់អញខ្ញុំឡើយ ឲ្យខ្ញុំចូលទៅគេច ។
បើលោកមហាសេដ្ឋី លោកស្រដីថាម្តេច ។
សូមខ្ញុំត្រឡប់គេច វិលមកវិញឥឡូវណា ។
អង្វរគេច្រើនផង គ្រានោះហាងឯនាយទ្វារ
ព្រមបើកឲ្យលីលា នាងម្ចាស់ចូលទៅ ។
១១០ សេដ្ឋីមើលទៅយល់ នាងនិម្មលស្រស់ឆោមឆៅ
ស្គាល់ជាក់កូនចិត្តនៅ យល់ទាំងបុត្រត្នកល្យាណ ។
យល់អង្គទ្រង់ចំណាប់ ល្អគន់ខាប់លើសប្រុសប្រាណ
កូនវៃនកូនជីដាន រិះរកគ្មានឲ្យដល់ដូច ។
នឹកស្តាយកូនចិត្តា បើសិនណានៅពង្សតូច
មិនជាកម្មទថយតូច អញនឹងផ្សំកូនកល្យាណ ។

ជាប្ដីជាប្រពន្ធ　　យល់សមលន់ស្មោះស្មើប្រាណ
កន្លែងម្ដេចមកមាន　　អកុសលដូច្នេះណា ។
ឯនាងកុមារី　　មើលទៅទ្វីយល់កុមារ
ភាប់ចិត្តគិតស្នេហា　　ហេតុសំណាងសាងសូមមក ។
១១៩– នឹកក្ដួលស្ដួលពេក　　ខអនិច្ចាប្រុសពន្លក
ប្រុសល្អក្រៃរក　　ប្រុសឯណាឲ្យដូចអ្នក ។
នេះម្ដងម្ដេចប្រុសស្ងួន　　មានខុកខួនខនអាប់ស័ក្តិ
នាងអន់នានអួលអាក់　　ក័ក្រៅក្រៀមក្រំពុំចេញស្ដី ។
ឯអគ្គពន្សុព្វា　　ឆ្លៀនខេត្រាមើលទៅទ្វី
យល់អគ្គកុមារី　　ក្ដួចកាញ់គិតចិត្តអាល័យ ។
ហេតុគូពុកណា　　គិតចង់បានរួមពិស័យ
នឹកជាខមាសថ្លៃ　　នាងមានរូបល្អឆើតឆាយ ។
ប្រុសខេចន់ទៅមាន　　សមយើងបានកែរួមកាយ
មិនឃ្លាមិនឃ្លាតឆ្ងាយ　　បានមួលមិត្រស្និទ្ធស្នេហា ។
១២០– កន្លងចក្រក្រ៏　　សមឃ្លាតស្រីកែវកនិដ្ឋា
ភានជួនទានជួបគ្នា　　បងកម្មបងឲ្យអប្រិយ ។
អ្នកគិតតែម៉េះណា　　ខនកក្រោសញ្ចប់ទ្វី
តោះនោះឯសេដី　　រៈ•ហាយយើយោជា ។

ធ្វើទីនសម្ដីឥមុខ　　ស្រែកផេរផ្ដុកក្រៃសោះសា
កលដាលដល់នាយឆ្មារ　　ជាការតោរគេកាច់ក្បាល ។
អញឲ្យរាំតាំឆ្មារ　　ក្រេវមខុសប្រុស្នាចូលដល់ដាល
កន្លែងដូចកលកាល　　ចំនើនតែគេម៉ីរលេង ។

បទពំនោល

បទពំនោលទៅតាមចន　សេដ្ឋីនោះឯង　ក្រេវក្រោធពិតាឧមហិមា ។
ជាក្រុយអាដៃនឹមមា　　តាប់ភានាយឆ្មារ　មកវាយរាសិបទ្វាប់ ។
អស់បាវសោរសោគពាប់　　រួសរត់ប្រញាប់　ផល់ចាប់នឹកនៃនាយឆ្មារ ។
នាំចូលដល់មកត្រីហា　　នាំអស់គ្គា　　ទោមបាចថ្ពក់មុខទៅជើ ។
ក្រង់មុខនៃមហាសេដ្ឋី　　ខ្លះក្រោកឡើងខ្ញី　ស្ទុះវៃតាប់បានរំពាត់ ។
១០៩ ចុនបាវចូលទៅទៀតថ្វាត់ វាយទ្វាប់ជើងមាត់ ឈាមធ្លាក់ហូរហៀរស្រោក ។
ទៀបទ្វាប់ស្ទូរសើព្វឥតអាក់　នាយឆ្មារញ៉ោរញ៉ាក់　ខពាក់ខរិះជើនដៃ ។
ពិសផ្ដៅឈើក្ដៅពេកក្រៃ ស្រៀវស្រែកយ្ហូយដៃ ម្ចាស់ថ្លៃខ្ញុំអើយមេត្តា ។
វាយបានហាសិបដូចជា　លែនដៃនឹមមា　ខ្លះវាយឡើងជាទអគ្គកាយ ។
ឲ្យបានស្រោកស្រាន្តក្រហាយ ហើយចុះទៅឆ្ងាយ រៀបលេកន្លុយដោយគួរ ។
១១០–សេដ្ឋីអប្រិយមៅមួ　　រងាប់រន្ធ　　ទីទទឹងនាងនាថស្រីថ្លៃ ។
ស្រែកថាអានាយឆ្មារវៃ　　មេតោរចង្រៃ　　នេះនៃឲ្យបែកសិរសា ។
អញមានស្គាល់វាកាលណា មេចោរប្រុសា ចបនាដូចបាយស័ត្វាដក់ ។

ម្តេចហ៊ានគន្លងវៃវង់ នោះមកប្រមាថ ឯកន្លោងជំពុំគាប់ ៗ
អាក់យកទៀវបានឆាប់ កុំឲ្យរាំងស្ទាប់ ពក្លាក់ពាក្យដូចក្អែក ៗ
នាយព្រានទាំងវេរទៀរ ត្រូវបានព្រនួក ស្រែកជេរនាងនាថផ្ទាំងព្រៃ ៗ
១១៥– ជាព្រោះតែមេចង្រៃ បានជាលោកវៃ ស្ទើរក្បែរអង្គអញជាម្ចាស់ ៗ
ហាញ្ចោះទាបជំបាន់ ជេញរាយសំពង ខ្លួនល្អង់នាងភិតភ័យព្រៃ ៗ
ទំការក្រែតបុត្រថ្មើរមៃ ភ្ញាចក្រែងកូនក្ស័យ យកដៃរុំបបុត្រតរចេញ ៗ
នាយព្រានរាំយបណ្តេញ បណ្តាយក្រោយមិញ កំពេញតំបនតាក់ទៅៗ
នាងដួលផ្ដេលផ្ដាប់សុទ្ធសៅ ទៀបឈើក្តក់ក្តៅ ឈាមឆ្នៅហូរជាប់ជ្រាបអង្គ ៗ
១២០– ស្មារតីផ្ការស្រីទន់ខ្សន់ លុតលើកក់បង់ សំពះអង្វរគេថា ៗ
អ្នកអើយសូមតាមមេត្តា អាសូរខ្ញុំផង ករុណាកុំរាយកូនខ្ញុំ ៗ
នាយព្រានយារដេវបង់ រាយហើយតាត់ប្រាំ ប្រដំប្រដាល់ញ៉ាយញ៉ាថ ៗ
ដេវជាមេបោរលាញឆាប់ អញឃាត់មិនស្ដាប់ ប្រញាប់ចូលកេម្តាយរាំៗ
កូនស្រីម្ដាយនៅឯណា មិនមកទាំងនា កុំអីក្បាលកូនរាំបែក ៗ
១២៥– នាងនាថឈើព្រៃប្រែស្រែក ឈាមទឹកទំពែក ប្រឡូកប្រឡាក់លាយគ្នា ៗ
អាសូរព្រះពន្ធពុទ្ធា យន់យល់មាតា ពិការដួលដាចដល់ដី ៗ
ទំគ្រាហ៍មាតាចេញខ្ញី ពីផ្ទះសេដ្ឋី ដល់ក្រៅកំពែងហើយណា ៗ
យកដៃម្ដាយដាក់លើស្មា ហើយអ្នកយាត្រា ត្រាច់តាមគម្រង់ត្រង់ព្រៃ ៗ
ទៀបទីស្រុកគេនោះវៃ ពោធិសត្វថ្លៃ អ្នកនាំមាតាចូលឈប់ ៗ

១៣០– គាស្រ័យនៅព្រះក្រោមម្លប់ ហើយដួចដួនយប់ ពន្លឺកំពុំយល់ទិសទី ៗ
អន្ធកាលគ្រានោះទៅ ឈើអស់កន្ត្រើយ ផ្កាក្ដៅកណ្តាបកណ្ដៀន ៗ
ទបបុត្រស្រេយុគអង្គឯង ពិលាបថ្ងៃវេង ទុក្ខខ្ញុំទន្ទេញថៃថា ៗ
ទស្សនទុំមទុំនពុំភា កូនអើយម្ដាយបា ឈឺណាស់ជាសអស់អង្គកាយ ៗ
ទបុត្រពិសុទ្ធចែកពាយ កូនអើយសមម្ដាយ ក្បែរណាក្បែរតាឡៃនេះហើយ ៗ
១៣៥– សមពុំរស់រួចនៅឡើយ អ្នកមាសម្ដាយអើយ សមម្ដាយរាំនឈឺញញុំខ្ទា ៗ
កម្ពុងឯងពីព្រៃនាយណា តាមពានកាលគ្រា នេះឲ្យដើមក្ខុរមីភ័យ ៗ
កូនឃាត់ម្ដាយកាលនោះនៃ មិនឲ្យឃ្លាតឃ្លៃ ម្ដាយសោកពុំតាមពាក្យអ្នក ៗ
ទៅស្រីស្រស់លក្ខណ៍ ទៀនខ្ញុំឥតអាក់ ទបបុត្រស្រេយុគអង្គកាយ ៗ
ទំតែតាំកូនពោមពាយ ជាហៃសួនអាយ បើឥតពីម្ដាយទៅហើយ ៗ
១៤០– កុំអ្នកប្រហែសខ្ញុំនឡើយ ណាំមាសម្ដាយអើយ ត្បិតអ្នកនៅក្មេងណាស់ណាៗ
ជាបើឥតពីមាតា កូនអើយចូរបា ស្វែងរកលោកបេះធម៌គាប់ ៗ
អាសូរកូនតែតែងាប់ កើតឡើងឥតតំពូ ទនតាបមិនដូចអស់គេ ៗ
កើតឡើងបានបំផ្លាំទេ មកប្រាស ម៉ែ តែតែទីពឹងពុំបាន ៗ
តាំងទ្រព្យសម្បត្តិឧបតាន សន្ទានព្រៀងលាន ពុំមានឱសព្វមួយឡើយណាៗ
១៤៥– ហេតុនេះកូនប្រុសមាតា អ្នករកលោកណា ដែលជាអ្នកមានធម៌គាប់
សុំរៀនសិល្បសាស្ត្រក្បួនច្បាប់ ឧទ្ទិសជាធំនាប់ ចូរចាប់ចងចាំពាក្យម្ដាយ -
នាងឈឺជម្ងឺសព្វសាយ រីងរោលកសែនស្ដាយ អាណិតតិតកូនកំព្រា ៗ

ផម្ដីឈឺក្នុងអង្គា ពុំគិតឡើយណា ហាក់ស្រាលស្រយាលមធ្យម ។
គិតតែកូនកែវឧត្ដម រួញពីប្រថម– យាមយូរទៀបទៅជាសំ ។
១៥០- សន្ធៀមសោកញាក់ចំព្រំ ទេវឧត្ដម ឈាមចុកដាបដល់មរណា ។
មានពាក្យចំណោទចោទថា កម្មអ្វីណា កាលគ្រាជាតិមុនព្រេងនាយ ។
បានជាមករងទុក្ខកាយ គេជេរគេក់យ ពាល់ក្បាលដីពងឆ្អក ។
បោលអគ្គពុជពង្សព្រួញ អ្នកនៅកំព្រា កណ្ដាលម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។
មានពាក្យចម្លើយថែថា ថាកាលមុននៃ នៅក្នុងសាសនាព្រះពុទ្ធ ។
១៥៥-នាមព្រះវេស្សន្ដរសុទ្ធ វិសេសជាមកុដ នោះនាងទេវីកើតជា ។
ប្រពន្ធបុរសមួយណា រីឯបុរសា ជាប្ដីនោះមានក្មេងម្នាក់ ។
តែងតែទៅមកឥតគាត់ សាកសួរក្មេងម្នាក់ ឥតទាក់ទើសពាល់ចិត្ដា ។
រីឯនាងនោះសោកណា មានកូនរីគា ពាលពេញក្រមុំឥតសៅ ។
ប្ដីនាងនោះសោកស្លាប់ទៅ ឯនាងក៏នៅ តែពីរនាក់កូននឹងម្ដាយ ។
១៦០-បុរសជាក្មេងនៅឆ្ងាយ បានដឹងកលកាយ ជាក្មេងបាត់បង់ប្ដីហើយ ។
ពុំចង់នៅក្នុងស្រុកឡើយ គិតយល់ឥតក្រោយ ឥតទំពឹងសោះសា ។
គិតស្រេចបុរសនោះណា លាញាតិកា ចរចូលក្នុងព្រៃអង្គា ។
សូត្រក្បៀនរៀនសាស្ត្រា បានបួសជាមហា ចុះស្រែសឡុំសីលពាន ។
តែងដើរបិណ្ឌបាតសព្វប្រាណ លង់លុះទៅបាន ដល់ស្រុកនាងប្រពន្ធក្មេង ។
១៦៥-នាងយល់អរសល់ឥតស្មើ កាក់តែងសារពើ និមន្តឥសីជីកុន ។

ឲ្យមកឆាន់ជានិរន្តរ៍ ឥសីតែងគន់ តែងតែយំនូវកូនសិកា ។
គន់គិតគាណិតអក្ខរា -ដល់ក្មេងគា ក្បែរណក្បែរយប្រល័យជីវជន ។
នាងម្ដាយនោះឯងគិតគន់ គិតស្មានដីតុន ចូលចិត្តចង់បានកូនខ្ញុំ ។
ហើយទើបចូលព្រះអង្គ ថាខ្ញុំស្លាប់ប្ដី ឥតប័សនិស្ស័យអ្នកណា ។
១៧០- នៅតែខ្ញុំនឹងកូនកំព្រា ពុំមានគ្នីគ្នា បានជាចំប៉ូនឡើយហោង ។
បើលោកសព្វព្រះទ័យចង់ ចង់ចូលស្នេហ៍ស្នង នឹងកូនខ្ញុំផងបើថា ។
សាច់ឈាមក្មេងលោកហើយណា ឥសីឆ្លើយថា អាត្មាមិនគិតល្មោះឡើយ ។
ខ្លួនប្រាណក៏ចាស់ទៅហើយ កុំថាញោមអើយ អាត្មាមិនជួយល្មោះទេ ។
សព្វថ្ងៃគាល័យតាមគេ ពុំដឹងរ៉ះរេ ធ្វើការបរអើបាន ។
១៧៥- នាងស្ដាប់ឥសីមនមាន ពុទ្ធដីកាប្រាប់ប្រាណ ទុកអៀនក្នុងចិត្តផងស្ញើយ ។
គិតថាអញមិនលែងឡើយ ល្អង់ឲ្យបានហើយ ធំផ្លាលនិងផ្ដាញ់ផ្សេងផ្សាយ ។
លង់លុះបានពីរបីថ្ងៃ នាងនោះប្រស្រ័យ ល្អងលោមតាមសឥសី ។
ឲ្យដាក់ផ្នួសចេញចាប់ខ្ញី នឹងផ្សំកូនស្រី ឲ្យជាភរិយាប្រុសក ។
ឥសីបានស្ដាប់ជឿនជាក់ ហេតុតែជាក់ ក្នុងកាមគុណាកណ្ហា ។
១៨០- នឹកព្រួចត្រួបក្នុងចិត្ដា ចង់បានស្នេហា ហើយលាចាប់ចុះចូលព្រៃ ។
ដល់ស្ថានអាស្រមហើយនៃ ជាក់សិល្បសាស្ត្រសៃយ ជាតិដាយភាលបាន ។
បាតរបញ្ញោរបាលអាស្រមស្ថាន ចរចូលមកប្ដាន ទៅផ្ទះនាងនោះឯងណា ។
ផ្ដាច់ផ្ដុំគន់គិតស្មានថា គេមានមេត្តា ដូចកាលពីមុននោះនៃ ។

រីនាងនោះតែងគិតតែ គន់គិតទោសនៅតែ មានកាលមួយថ្ងៃនោះណា ។
១៨៥-យល់ទោសខុសល្មមចិត្ត ហៅអស់គ្នីគ្នា ដែលនៅផ្ទះទៀបបៀតខាង ។
កាន់ឈើដំបងប្រូងប្រាង ស្ទុះស្ទុះរំពង ក៏យកកាប់សបណ្ឌិត ។
ចាប់ចងឆាក់ចងគ្មានគិត អនាថាណាត ដល់ចុងគេសើចឡើយណា ។
ទាញចងដល់កូនព្រឹក្សា ក៏យបណ្ឌិតមហា ឥសីសង្កប់បាត់មាត់ ។
នាំគ្នាមកផ្ទះប្រាកដ នៅដោយកំណត់ កំណាន់ទីទៃទីបាន ។
១៩០-ឯបណ្ឌិតឥសីសាន្ត សម្រើមព្រោះព្រាណ មែនមានស្មារតីហើយណា ។
ដោះឡើងបប៉ើងយាត្រា ចូលកូនព្រឹក្សា បួសជាឥសីនិក្សនៅ ។
រោកនោះឯងតែងទៅ តាមតាន់ស្រីតៅ ឲ្យវង់ខុកទោសធ្ងន់ក្រៃ ។
ឲ្យបានធាយទាររាវៃ តាលតែក្សៀណក្ស័យ សោះសូន្យកណ្ដាលអង្គា ។
ផនផងគួរគិតសង្គា បង់ចិត្តចាំផា ក្បួនច្បាប់សណ្ដាប់តទៅ ។
១៩៥-កុំគិតគំនិតច្បងសៅ រំពឹងឲ្យជ្រៅ ក្រែងនៅដូចនាងធីតា ។
ថ្ងៃឯងអង្គនគមហា សេដ្ឋីនោះណា កាលទៅកើតជាព្រះវង្ស ។
ស្រេចហើយបើកចំពូចក្ងន ដោយគេផទេវន្ទ សហស្សន័យន៍នេត្រា ។
ខតមករូបសកករិយា នូវបុត្រសួនក្សា យន់យល់ទុពិលពេកក្នាត់ ។
យល់នាងករិយាឈឺក្ដាត់ គេរ៉យបំបាត់ ដំរិតដ៏កក្សៀណក្ស័យ ។
ប្រើព្រះវិស្សកម្មប្រឿវប្រែ យកកផរថ្ងៃ មកទទួលនាងម៉្ងា ។
២០០-នាំទៅនៅស្ថានសួគ៌ា កម្ពស់ជាតិជា មហាមហាសិស្សស្តិសម ។

សិងព្រះនាមថ្ងៃខ្ពម ប្រសើរជាធំ តាមនាងទេវីសុជាតា ។

បទព្រហ្មគីតិ

ថៃរចព្រហ្មគីតិគាថ រំរង៍រាប់រៀបបរបា
ចាយថែងពីកុមារ កាលមាតាអ្នកក្សៀណក្ស័យ ។
១២៥- អ្នកឧបអង្គមាតា សោយសោកាតាន់ពេកក្រៃ
ទៀនខ្ញុំទំនួញរៃ ថាឱះឱអ្នកម្ដាយខ្ញុំ ។
-ម្ដេចឡើយមកមរណា កូនអង្គាព្រៃទុគម
ទុកគផុកលែងលំ- នៅទីបានផ្ទះសម្បែង ។
អ្នកមេអ្នកមានគុណ ខ្ពស់អនន្តជ្រៅលើសលែង
ប្រើថពីគិរីស្ពង មិនគួរបើមគរបេះណា ។
មកស្លាប់ដេកដោយដី ដូចក្របីគោវន្ទា
បើគ្មានបានក្រែពា គួរតែមានកន្ទេលមួយ ។
ក្រាន់ក្រាលខ្ញុំប្រាប់អ្នក សោះប្រឡាក់អង្គព្រាណព្រួយ
កូនគិតស្ទើររលួយ ចិត្តថ្លើមស្ទើរធ្លាក់ដល់ដី ។
១៣០- ឱះឱព្រះគុណគាប់ អ្នកវង្សជាប់មានប្រណី
តាស្បូរកូនតតប ឥតបើគិតបើគណនា ។
សង្វាតនាំកូនមក ប្រយោជន៍រកសេដ្ឋីជា
ក្បែរព្រៃប្រាប់កូនថា បានសន្យាពីមុនមិញ ។

ពកូនកាត់យាត្រា ទំលីលាចាកបរចេញ
កាត់ព្រៃពីក្បាពេញ សឹងស្ទុះម្រឹគពាលយង់ឃ្នង ។
ខះទំពុំឈរឈប់ គ្រាស់ទ្រូងគ្រប់ជ្រោះជ្រលង
ពុំដឹងជាទំនង ដើរប្រមាណមកដល់អាយ ។
នឹកស្មានជាបាត់ខ្លួន បាត់តែកក្កុងរូបកាយ
បានសុខបានសប្បាយ ត្បិតដល់ស្ថាននៃសេដ្ឋី ។
១៣៩– ឥឡូវមកដល់ហើយ អ្នកម្ដាយអើយថែមក្រក្រៃ
មកមរណ៍ដេកដោយដី ចោលខ្ញុំកូនឲ្យកំព្រា ។
ពីថ្ងៃនេះទៅហើយ ព្រះគុណអើយកូនវេទនា
ថៃខ្ញុំថៃវេក ឥតនរណាជាទីពឹង ។
មុននោះទោះក្រខ្សោយ បានអ្នកម្ដាយជាពំនឹង
ឥឡូវសម្រាន្តឈឹង ពុំហៅកូនដល់មួយម៉ាត់ ។
ឥតពីអ្នកម្ដាយទៅ ខ្ញុំបុត្រនៅដូចកូនសត្វ
កំព្រាតោក្កាត់ ចំណេនតែគេមើលងាយ ។
ខ្លួនអើយប្រាសបិតា សង្ឃឹមហាមានអ្នកម្ដាយ
ចិត្តស្រាន្តបានសោយ ពុំស្បូវថែបកានមាតា ។
១៤០– ឱឱព្រះគុណថ្លើង ចូរជោះឡើងណ៍អ្នកណ៍
សំណោះវែងបតោ នៃនឹងកូនកុំឲ្យស្វាត់ ។

កុំឲ្យកូនក្រមោច ក្ដៅផ្សាខ្លោចថ្លើមប្រមាត់
សាច់ស្អួតដូចគេកាត់ គេកូតកន្ទ្រអដ្ឋិទក ។
អ្នកមេមានគុណគាប់ អ្នកគិតស្អប់កូនដឹងណា
ទើបអ្នកពុំបពោ មកនឹងកូនដូចសព្វដង ។
ធ្លាប់មានមេត្តា បីខ្ញុំជាបុត្រស្នេហ៍ស្នង
បំពៅបំពេផង មិនឲ្យអាក់ថ្នាក់ចិន្តា ។
ធ្លាប់វែងប្រណី បានកស្ដុអ៊ីជាអាហារ
មិនហ៊ានឃ្លានពិសា ទុកឲ្យកូនទទួលទាន ។
១៤៥– អ្នកមេមានគុណគាប់ អ្នកវេនធ្លាប់ចូលសម្រាន្ត
អ្នកបីខ្ញុំកូនបាន ដេកទាំងអ្នកដាក់ដៃគង ។
ក្រែងសត្វក្រែងឈើព្រៃ ធ្លាក់មកវៃអ្នកកប់រង
មិនឲ្យហួសរលង មកដូចដល់ផល់នេត្រា ។
ឥឡូវអញ្ជើញទៅ ចោលកូននៅឯងឯកា
ទុកឲ្យអ្នកឯណា នឹងព្យាបាលដូចអ្នកម៉ែ ។
ពីថ្ងៃនេះទៅហើយ ព្រះគុណអើយកូនចាំតែ
ឈ្មោះអ្នកនៅតែ ១ ឯរូបបាត់ស្ងាត់ពុំយល់ ។
តពីថ្ងៃនេះទៅ ខ្ញុំកូននៅនឹងទុក្ខទល់
សម្មាណអស្សុជល ពេកពុំមានបានស្បើយល្ហែ ។

១៥០– ពន្យោធិសន្ធូញ   ថ្ងៃធំខ្ញួញសុសសព្វតែ
ខបស់ពថ់ឥតឯ   គ្មានស្រឡាលស្រាលតិចឡើយៗ
អ្នកខ្ញួញពុំព្រលប់   ពិតពុំឈប់លុះព្រឹកហើយ
ទំអក់ឲ្យបាតស្បើយ   អ្នករះគិតក្នុងចិត្តា ៗ
ទះទុអន្ទអញអើយ   ធ្វើម្តេចឡើយនឹងបានគ្នា
មឈូសពឹងណា   នឹងគម្លល់សពអ្នកម្តាយ ៗ
ឲ្យមានជាសមសួន   ល្អមាំមួននៅព្រៃនាយ
កុំឲ្យសត្វតាំងឡាយ   ចិកហែកហួរបរកោត្តា ៗ
មួយកុំឲ្យអ្នកផង   មានសៅហ្មងក្នុងចិត្តា
គេស្បៀមនឹងមាតា   គេប្រមាថក់គរិគរ ៗ
១៥៥– នឹកគ្រប់ថប់ក្នុងចិត្ត   ប្រចាំគិតគន់រះរក
គ្មានទ្រព្យអ្វីនឹងយក   ទៅទិញក្តារមឈូសនោះ ៗ
អ្នកនឹកក្នុងចិត្តា   ឃើញហើយណាថារណ្តើយចុះ
ក្បួនពេជ្រល្អប់ពោះ   ពីបងាអ្នកបងក ៗ
ឲ្យអញកាលកើតកូរ   នៅឡើងនេះនឹងយក
ទៅលក់ទិញក្តារមក   នឹងគម្លល់សពនៃអ្នក ៗ
អ្នកនឹកក្នុងចិត្តា   ហើយក្រាបលាតាំងសួលអាក់
ទឹកនេត្រស្រក់សស្រាក់   សស្រោកស្រោបស្រប់តក្រ្តា ៗ

អ្នកខ្ទមអន្តិចន្តិ   ហើយអ្នកយំផ្កាបជា
អ្នកនៅណាអ្នកណា   ខ្ញុំកូនលានៅសិនហើយ ៗ
១៦០– ខ្ញុំសូមផ្កាបអ្នក   ក្បួនដែលពាក់កដារត្រើយ
អញខ្ញុំពុំទុកឡើយ   លក់ទិញក្តារផ្តល់សពអ្នក ៗ
លាស្រេចគ្រាប់យាត្រា   ដោយមាគាំអ្នកសួលអាក់
ជ្រះជ្រៅជ្រុលជ្រប់អត្រ្តា   ទៅតាំងទុក្ខតាំងទឹកភ្នែក ៗ
[illegible]សូរពោធិ៍វង្ស   កូនខត្តិខត្តមពេក
ពុំគួរបើបែបបែក   ពីបិតាខួរមាតា ៗ
អ្នកដើរតាមដោយផ្លូវ   លន់តិច[illegible]ផ្តល់ផ្សារ
ពកាយនាយថៃថា   ទះលោកណាទិញក្បួនខ្ញុំ ៗ
ជារហើយអ្នកសោកា   គិតមាតានៅទុំគម
កណ្តាលកណ្តាលជ្រុំ   ព្រៃព្រឹក្សាលការល្ងឹងផង ៗ
១៦៥– ទះទំតែបក្រាប   លក់ក្បួនគេជ្រះមារឯង់ហោង
ចូលសព្វគ្រប់ជាម្តង   គ្មាននរណានឹងចង់ទិញ ៗ
បន្តិចទៅដល់ទី   ផ្ទះកុដុម្ពីកសេដ្ឋីមិញ
ចូលសួរក្រែងគេទិញ   ទើបកុដុម្ពីកសាកសួរថា ៗ
គាក់តូចប្រិមប្រិយ   មករកគ្រាប់អញក៏
មានបើនឹងទៅណា   ឪពុកម្តាយកើតឈ្មោះអ្វី ៗ

បានជាទៅយំស្រែក　មើលទឹកភ្នែកហូរដល់ដី
ទះទ្រូងប្រណី　រូបកូនគេហើយកូនឯង ។
កុមារលុតជន្គង់　លើកកំបង់ទើបថ្វាយថ្លែង
តាមដោយដានដំណែង　ដំណើរនៃអង្គតាគ្នា ។
១៧០- និយាយសាយសព្វស៊ុស　កុដុម្ពីក៏នោះត្រូវហើយណា
តាណិកអនាថា　គិតសង្វេគសង្វែងក្រៃ ។
ហើយទើបស្រដីថា　ណ្ហើយការមើលពេជ្រថ្លៃ
ឯងហុចមកអញរៃ　អញទីងមើលល្អឬទេ ។
កុមារស្ដាប់ហើយអរ　ស្រាយពកហុចឲ្យគេ
កុដុម្ពីក៏មើលថៃ ៗ　ថាអង្កែមត្បូងល្អពេក ។
ទ្រព្យអញគ្រប់ផ្ទះផ្ទួន　តែពុំសូវថ្លៃត្បូងឯក
ត្បូងនេះល្អចំឡែក　សេដ្ឋីធំទើបគេមាន ។
គិតហើយកុដុម្ពីក៏ថា　ហៃអាកំអញមិនហ៊ាន
ទ្រព្យគិតចំញមិនបាន　ក្បែកត្បូងឯងនេះថ្លៃណាស់ ។
១៧៥- កុមារស្ដែងស្ដាប់ហើយ　ទៀនទើបឆ្លើយថាលោកម្ចាស់
ខ្លួនខ្ញុំកម្សត់ក្រក្រាស់　តាមតែលោកនឹងមេត្តា ។
ថ្លៃត្បូងនោះពុំបាន　ខ្ញុំសូមបានតែត្រឹមផ្កា
មល្លូសមួយនឹងមនុស្សម្នា　ជួយយកផ្កាទៅដល់ព្រៃ ។

កុដុម្ពីក៏ឮដូច្នោះ　ព្រួចក្នុងពោះអរពេកក្រៃ
ទើបឆ្លើយទៅថាហៃ　អាកំអើយដូច្នោះបានទេ ។
កុមារគ្រេកអរណាស់　ដៃសំពះទទួលយេ
ជូនត្បូងនោះទៅគេ　ទើបកុដុម្ពីក៏ប្រើមនុស្សម្នា ។
ឲ្យទៅរកចំញផ្កា　ល្អក្រៃការមកហើយណា
ឲ្យសែងជូនកុមារ　ទៅដល់សពមាតាអ្នក ។
១៨០- សំពះគេអរនោះ　ឲ្យសាគ្រួជួយលើកដាក់
រៀបលើកសពនោះអ្នក　រំពឹងគិតក្នុងចិត្តា ។
ទះទ្រូងព្រះមេមាន　គុណលើប្រាណអញខ្ញុំណា
ខ្ញុំគ្មានអ្វីក្រាលផ្កា　មានតែទោនិងកាខ្ញុំ ។
កញ្ចាស់ជាប់នៅកាយ　នឹងស្រាតស្រាយក្រាលរៀបចំ
សេចក្ដីសមពុំសម　តាមតែអ្នកនឹងមេត្តា ។
ទើបតង្ស្រពោធិ៍ទៅ　ស្រាតទោកាពីកាគ្នា
ព្រាប់មល្លូសឲ្យមាតា　ស្រេចហើយណាលើកសពដាក់ៗ
អ្នកផែលសែនផ្កានោះ　គេទៅចុះផ្ទះជាតិជាក់
ឯតាពីរលក្ខណ៍　អ្នករកឈើធ្វើជាមួយ ។
១៨៥ ទឹកភ្នែកស្រក់សស្រាក់　ខ្លួនឥតកាក់តាំងថ្ងៃយប់
វិយោគសោកគ្មានឈប់　ព្រោចរពេចស្មោះក្រោមព្រឹក្សា ។

ក្រសុលសសៀតផេក   ធ្វើដំណេកនៅប្របក្តារ
ភាសូវកុមារ   ដេករង់ចាំបែកថ្ងៃ
សំពត់រកស្លៀកគ្មាន   ដើរសូមទានគេសព្វថ្ងៃ
ពន្សំពោធិសត្វថ្លៃ   យកស្រទបចេកមកបង់ ៗ
ធ្វើជាសំពត់អ្នក   ស្លៀកពន្ធពាក់បំ[illegible]
អនិច្ចាពេកគន្ធ   អ្នកសូមទានគេស[illegible]
អ្នកស្រុកអ្នកស្រែយល់   រូបនិម្មលល្អប្រពៃ
គន់គិតករុណាក្រៃ   ឲ្យបាយទឹកតាមសម[illegible]
១៩០– ស្រីប្រុសជ្រួលជ្រកជ្រៀក   ឈរប្រជៀតមើលកុ[illegible]
ខ្លះសើចខ្លះអនិច្ចា   លាន់មាត់ថាទុក្ខា ៗ
កម្មអ្វីកូននេះណា   អន្តឯការឥតទុក្ខយ៉ា
អំណោចអនាថា   ទ្រអាសូរពេកអម្បាយ
ខ្លះសោកសួរទៅថា   ពៅតាក៏អនុផាយ
ក្លួមស្រុកឪពុកម្តាយ   ឯងកើតនៅទិសទីណា
ពន្សំពោធិសត្វស្តាប់   ទើបឆ្លើយប្រាប់អតីតា
សាយសព្វគ្រប់ប្រការ   អស់អ្នកផ្សារបានស្តាប់ហើយ
គន់គិតករុណាពេក   ស្រក់ទឹកភ្នែកឯងឥតស្បើយ
ពុទ្ធោនរូបអើយ   មិនគួរឡើយមកប្រេះណា

១៩៥– អ្នកខ្លះឥតសប្បុរស   សើចហស ៗ ហើយហៅថា
ស្រទបចេកតាក់   មកអញឲ្យចំណីស៊ី ៗ
ពន្សំពោធិសត្វស្តាប់   អស់សាសព្វពាក្យវ៉ៃ
ចរចូល[illegible]   ក្រាបសំពះគេហើយណា ៗ
[illegible] គឲ្យបាយត្រី   ស្វាបារីសព្វប្រការ
[illegible]ហើយបរលីលា   ផល់មាតាហើយសំពះ ៗ
[illegible]សំចាំងអាហារ   ជូនមាតាជាស្រឡះ
[illegible]បោបោសប្រាស   ទើបបរិភោគភោជនាហារ ៗ
[illegible]ធីមុនីនាថ   អ្នកសង្វាតចាំសំស្ការ
សួរពោធិសត្វ   អ្នករង់ទុក្ខគ្រប់វេលា ៗ
អាយុបាន ៤ ឆ្នាំ   អ្នកនៅចាំសពមាតា
អំចុង ៣ មាសា   ផល់ផ្លូវត្រាវក្បៀនក្អាក់ ៗ
បន្ទុះផោះពោងផាំ   កុមារចាំផងនឹងអ្នក
ត្រាវក្បៀនមកត្រដាក់   អ្នករងារពន់ប្រមាណ ៗ
សសុលក្រោមសម្រាស់   រអាណាស់ទប់ពុំបាន
ទើបអ្នករិតតផ្សាន   ថាអញអស់ឡូវអើយ ៗ
នៅនេះដេកចាំសព   បរិបូណ៌គ្រប់ខែបីហើយ
អនិច្ចាណាំខ្លួនអើយ   បើទំព្រាំចាំសពនេះ

យល់ខុសទីធំបណ្ដាំ　អ្នកម្ដាយផ្ដាំឲ្យរួសរាះ
រកលោកឯណាទេះ　ដីធំធម៌គាថាសាស្ត្រផង ។
២០៥– កំឡូវគួរអញលា　អ្នកមាតាទៀតទៅផ្គង
រករៀនតាមទំនង　ប្រលាសចំម្ដាយអ្នកផ្ដាំផ្ដែ
គិតហើយអ្នកចូលវៃ　លុតលើកដៃដាក់សិរ
ជំរាបថាអ្នកមេ　ខ្ញុំកូនលាអ្នកទៅហើយ
ទៅរករៀនធម៌គាថា　សិល្បសាស្ត្រផងជាត្រើយ
អ្នកនៅណាអ្នកអើយ　ព្រះគុណអើយមិនគួរសោះ ។
ហាក់ដូចកូនខុសផិន　ជួពេកពន់ពុំគារឡារ
អាល័យថ្ងៃស្រណោះ　ស្រណោះអ្នកដល់តិចតួច ។
លាហើយអ្នកចេញចរ　ចិត្តស្មោះសរគិតកាន់ក្ដួច
កូនពោះ ១ គ្រលួច　ក្រឡាប់មករកមាតា ។
២១០– ទឹងកាត់ចិត្តពុំបាន　ទៀយគេចាន់ចរយាត្រា
នៅចាំសពនោះណា　អស់មួយថ្ងៃមួយយប់ទៀត ។
ព្រឹកឡើងអ្នកចូលលា　កូនកំព្រាតីងចង្អៀត
ខ្ញូញហើយអ្នកខ្ញូញទៀត　ទៅចាំងទុក្ខតាមនសព្វ ។
ផ្អកផ្អុះខ្ទឹះគិត　អ្នកអាណិតអនាថា
លើកទឹកមាតា　ចេះលើលាវិលវីងផ្គង ។

ផលនេត្រស្រស់ស្រាក់ស្រោច　ចិត្តលោកខ្ទោចលង់កន្ទួង
កន្ទួងសង្រេងទេ　ទុក្ខទៀតខ្ញូញខ្នួញថា ។
អ្នកម៉ែអ្នកផ្ដាំខ្ញុំ　ឲ្យចាកចំបែងចិន្ដា
កូនទៅហើយនរណា　នឹងចាំសពអ្នកម៉ែមិញ ។
២១៥– ពង្ស្រោចសក្ដា　តែងយាត្រាហើយវិលវិញ
ចំបែងតែងចូលចេញ　គិតរប់ជាប្រាំពីរថ្ងៃ ។
ដល់ទិនជាប់ផុត　អ្នកទំផ្ដិតកូនដូងដៃ
ក្រាបលាមាតាថ្ងៃ　ផលនេត្រហូរស្រស់ស្រាក់ស្រោច ។
ពីថ្ងៃនេះទៅហើយ　អ្នកម្ដាយអើយសមគ្រមោច
លន្ទន់ទ្រូវលុះខ្ទោច　គ្មាននរណានៅនឹងអ្នក ។
ខ្ញូញហើយអ្នកខ្ញូញទៀត　ទំក្ចាស់ទៀតតាំងអួលអាក់
ដើរស្មោះចំពោះស្រុក　ទៅតែតាមពាក្យអ្នកផ្ដាំ ។
ដើរដោយដងមាគ៌ា　ទឹកនេត្រាស្រក់សស្រាំ
ររៀសរៃនេះគុំ　រឹងគន់គិតតែមាតា ។
២២០– ព្រះពង្សញោតិញោម　បន្តិចទៅដូចដល់ផ្សារ
អ្នកសុំអស់អាហារ　ចរិកោត្ដាហើយដើរទៅ
រៀនភាបដកបបាន　ដល់គ្រឹះស្ថានអាចារ្យនៅ
ឃើញមនុស្សក្មេងខ្លួនឡើ　រៀនសាស្ត្របាលីរង

អ្នកដើរដល់មាត់ទ្វារ   ផ្ទះអាចារ្យនោះឯងហោង
សួរគេថាលោកបង   គេធ្វើអ្វីទីនោះណា ។
រីក្នុងតាំងអស់ផង   ឮហើយហោងប្រាប់ទៅថា
គេសូត្ររៀនសាស្ត្រា   គ្មានធ្វើការអ្វីៗទេ ។
កុមារបានស្ដាប់ហើយ   ទៀតគ្នាស់ឆ្លើយសួរទៅគេ
គេរៀនសូត្រសរសេរ   អាចារ្យសង្ឃថ្វីគ្រប់ស្ដ ។
២២៥– គេប្រាប់ទៅវិញថា   លោកអាចារ្យបាសកស្មោះ
គេរៀនសូត្រតាំងអស់   តែទីនេះលោកគ្រូនេះឯង ។
សេដ្ឋីបុត្របានស្ដាប់   អស់សាសត្ថាក់តាចែង
ក្រោកអរកេតថ្មីនថ្លៃ   គន់គិតក្នុងចិត្តថា ។
ខ្ញុំអញមានកំព្រា   មោះមកគាត់ជួបអាចារ្យ
អញ្ចឹងនឹងរៀនធម៌កាថា   នឹងលោកតាអាចារ្យនេះ ។
តែថប់មួយប្រការ   នឹងការគ្នាខ្សត់ខ្សោយផ្ទុះ
គ្មានទ្រព្យនៅសំណោះ   ជាសំណូកនៃអាចារ្យ ។
តែខោគេស្លៀកគ្មាន   សព្វថ្ងៃមានតែកាគ្នា
គិតគ្រប់ថប់ណាស់ណា   អ្នកសោកាតាន់ពេកក្រ ។
២៣០– កើតទុក្ខកើតទោមនស្ស   ក្បែរណានោះអស់អ្នកផងទៃ
គេយល់ដូច្នោះនៃ   នាំគ្នាមកមើលអឹងកង ។

ឯលោកអាចារ្យ   យល់អស់មហាជននោះផង
មកមើលមីជាម្ដង   ទើបសាសងសួរទៅថា ។
អស់អ្នកមៀងមើលអ្វី   តាំងប្រុសស្រីជ្រួលខ្សៀវខ្សារ
អស់មនុស្សឮច្នោះណា   ដំរាបថាលោកគ្រូអើយ ។
ក្មេងមកឥតដំណឹង   សួរចង់ដឹងមិនស្ដីឡើយ
ចេះតែស្ងៀមព្រងើយ   ហើយសម្រក់តែទឹកភ្នែក ។
ខ្ចួតព្រើលមិនដឹងឡើយ   លោកគ្រូអើយអាសូរពេក
កន្ទុយតែយំយែក   មិនដឹងមកពីឋានណា ។
២៣៥– ខ្លួនវណ្ណស្រទបទេក   មើលទៅប្លែកពីមនុស្សម្នា
រូបស្អាតបាតសោភា   មើលមិនគួរដូច្នេះឡើយ ។
ឯអង្គអាចារ្យស្ដាប់   អ្នកផងប្រាប់ដូច្នេះហើយ
ទៀតទើបគាត់ត្រាស់ឆ្លើយ   ថាបើច្នោះនោះសមជា ។
កូនអ្នកខ្សត់លំបាក   លំបិនយ៉ាកថយទ្រព្យា
លាក់ខ្លួនពួនគាគ្នា   ទៅហ្វាយនាយរាយដេរដើ ។
បានជាវាជ្រុលជ្រក   ស្រូវតែមកអង្គុយយំ
អាចារ្យចេះថ្លៃថ្លៃ   ថាគម្រូវត្រូវទុសខ្វះ ។
ហើយគិតក្នុងចិត្ត   អញសួរវាឲ្យដឹងច្បាស់
ថ្ងៃវាប៉ុន្មានហ្នឹះ   បើសមគួរអញលោះទុក

៦៦០- គ្រាន់បានជាដើនៃ ប្រើយប់ថ្ងៃតទៅមុខ
ដាំបាយដងទឹកកក់ បុកស្រូវស្រិតអង្ករបាន ។
គិតស្រេចហើយហៅថា ហៃអាភាំឡើងមកប្អូន
អញនឹងសួរពត៌មាន ចង់ដឹងដានដំណើរទៅ ។
សេដ្ឋីបុត្របានស្តាប់ ក្រោកប្រញាប់ឡើងដើរទៅ
ដល់ហើយអង្គុយនៅ ក្រោមសំពះនៃអាចារ្យ ។
អាចារ្យមើលទៅយល់ រូបនិមិលគោមសោភា
កបអង្គទ្រង់លក្ខណា គាត់មានចិត្តស្រឡាញ់ពេក ។
ហើយទើបសាកសួរទៅ ថាហៃចៅស្រទបចេក
រូបពង់ល្អចំឡែក ម្តេចគំមកជួបនេះណា ។
៦៦៥- មាតាបិតាចៅ ទីលំនៅភូមិភាព
ចូរចៅថែងចរចា ប្រាប់ប្រាប់អញឲ្យដឹងដាន ។
ឯអង្គកុមារ ស្តាប់អាចារ្យសួរដល់ប្រាណ
លើកដៃសំពះប្អូន ទើបនិយាយជំរាបថា ។
សូមទានស្រុកខ្ញុំ ឈ្មោះនិគមគ្រាមា
ពុកខ្ញុំមរណា នៅមាតាឯកអង្គប្រាណ ។
លំបាកគោកយ៉ាកលទ់ ដើររកធនតែសព្វហាន
នាំខ្ញុំចរមកប្អូន ដល់ក្នុងស្រុកនេះឯណា ។

ជាកម្មខ្ញុំក្រាស់ក្រៃ , ម្តាយឈឺក្ស័យក្នុងត្រើក្បា
ចោលខ្ញុំនៅឯកា គំរប់ ៣ ខែថ្វាយហើយ ។
៦៧០- ខ្ញុំបាទនៅចាំសព ចាំងថ្ងៃយប់ម្ចាស់ខ្ញុំអើយ
សំពត់អាវគ្មានឡើយ ខ្ញុំនឹងទ្រាំចាំពុំបាន ។
វេទនានឹងភ្លៀងខ្យល់ រងាញ័រអស់អង្គប្រាណ
ខ្ញុំបាទលាចេញប្អូន តាមបណ្តាំនៃអ្នកម្តាយ ។
កាលគាត់មានជម្ងឺ នៅស្តីឮគាត់ប្រាប់ប្រាយ
ថាបើឥតពីម្តាយ ឲ្យរកលោកមានធម៌គាប់ ។
ឲ្យខ្ញុំបាទនេះណា ខំឧស្សាហ៍រងគ្រងគ្រាប់
សូមរករៀននូវច្បាប់ នូវធម៌អាថ៌សាស្ត្រផង ។
ថ្ងៃនេះខ្ញុំបាទលាក លាម្តាយចាកចេញចរផ្តង
សុំបសួរតាមទំនង បានមកដល់លោកអាចារ្យ ។
៦៧៥- ឮមាត់គេរៀនគង់ សួរអ្នកផងបានដឹងការណ៍
ចាំងអស់គេប្រាប់ថា គេសិក្សារៀនធម៌ផង ។
ខ្ញុំបាទបានជាយំ កើតទុក្ខធំពេកកន្លង
ក្បៀតគ្មានទ្រព្យឡើយហោង នឹងជូនលោកគ្រូអាចារ្យ ។
នឹងសូមរៀននូវច្បាប់ នឹងធម៌គាប់សិល្បសាស្ត្រ
ខ្ញុំថប់ខ្ញុំសោភា រហូតប៉ុណ្ណោះទេលោកអើយ

អាចារ្យបានស្ដែងស្ដាប់ កុមារប្រាប់ដូច្នេះហើយ
អរពេកឯថ្លើមឡើយ ទើបស្រដីវៃទៅថា ។
ស្រខបរេកនៃទៅ ក្បិតអញនៅតិតសង្កា
អញក្រែងមិនដូចថា ក្រែងគាត់ភូតអញមិញ ។
២៦០– ក្រែងឯងនេះខ្ញុំគេ ទៅហាយដេរប្រើលក់ចិញ
ភាតភានគ្មានបំណាញ ទៅហាយដេញកយទេដឹង ។
បានជាគេត្រូលជេក ចរចូលមកកេក្ដួនពឹង
កុម្មរត្រាស់ឆ្លើយវឹង ថាមិនបោះទេលោកតា ។
បើលោកមិនជឿចិត្ត លោកតាណិតប្រើសិស្សណា
ទៅមើលសពមាតា ខ្ញុំបាទនៅព្រៃនោះឯង ។
អាចារ្យស្ដាប់ហើយអរ ហៅសិស្សមកប្រើតាក់តែង
ឲ្យទៅមើលកន្លែង ឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លួននេត្រា ។
សិស្សស្ដាប់លោកគ្រូប្រើ លាចុះដើរតាំងទេហារ
ពន្យពោធិសត្តា នាំចុះសាលីលាដល់ ។
២៦៥– ទ័សពមាតាអ្នក នឹកស្ដួលគាត់សោយសោកសល់
ស្ទាក់ស្ទើរទើងដាច់ខ្យល់ ទំទប់ទល់អន្តកាយា ។
គម្រង់អន្តស្នាគេ និយាយខ្ញុំប្រាប់ទៅថា
អ្នកអើយនេះហើយណា សពមាតានៃខ្ញុំបាទ ។

ឯសិស្សអាចារ្យនោះ បានយល់ច្បាស់ជឿដល់ខ្នាត
នាំគ្នាលីលាលាត ឡប់មកផ្ទះនៃអាចារ្យ ។
គ្រាណាតែបានដល់ ទូនកាយកល់លើកហត្ថា
ប្រណម្យជាបថា ទូលលោកតាម្ចាស់ខ្ញុំអើយ ។
ខ្ញុំបាទបានទៅដល់ ប្រាកដយល់ជាក់មែនហើយ
មិនបានគេភូតឡើយ លោកគ្រូអើយកុំសង្កា ។
២៧០– លោកតាថាបើច្នោះ នៅនេះចុះនៃនឹងតា
កុំទៅរៀនឯណា រៀនធម៌តាជាក់តាមចិត្ត ។
កុមារបានស្ដែងស្ដាប់ អាចារ្យប្រាប់បានស្បើយគិត
បានធូរក្នុងគំនិត មុខរីកភាយសោយសោក ។
កាលនោះឯអាចារ្យ ហៅកុមារឲ្យផ្អកក្រោក
ហើយហៅគ្នាររអោក ឲ្យមកមើលកុមារ ។
ហើយប្រើប្រាប់ប្រពន្ធ ឲ្យគិតគន់មានមេត្តា
មើលរកសំពត់ណា បានមួយមកឲ្យគ្នាផ្លាស់ ។
ភរិយាអាចារ្យស្ដាប់ ចូលប្រញាប់ទៅក្នុងផ្ទះ
រកបានសំពត់ចាស់ ដែលទោលទុកជូតជើងដៃ ។
២៧៥– បាចស្រែបគេបចេញក្រៅ ហើយស្រែកហៅទៅថាវៃ
ស្រខបរេកចូលមកវៃ យកសំពត់នេះមួយទៅ ។

កុមារស្លាប់ជាក់ហើយ　អាផតស្បៀយរាំសំដៅ
ដល់ក្រោបសំពះទៅ　ចាំទទួលសំពត់នោះ ។
គេហុចសំពត់មក　សំពះយកហើយថយចុះ
កាន់ចាំងសំពត់នោះ　ទៅគក់ទឹកហើយហាលថ្ងៃ ។
ស្លតស្លប់ក្រឡេបសា　ស្លៀកម្ល៉ូមាចចូលរៃ
បម្រើគាថារៃថ្ងៃ　ចុកស្រូវស្រិតអង្ករផង ។
ផ្គាប់ផ្គុនគ្រូអាចារ្យ　សព្វវេលាពុំឲ្យហ្មង
ខ្វាបគេពេកកន្ទង　មិនមានផ្ទេសប្រវាសប្រាណ ។
៦៨០– ទំនេរតែយប់ ។　ថ្ងៃគ្មានឈប់គ្មានស្រាកស្រាន្ត
ដងទឹកដាំបាយបាន　ចាំងទឹកក្ដៅទឹកត្រជាក់ ។
កេទសរបេះបន្ទ　បំរើគេមិនឲ្យអាក់
អនិច្ចាអាណិតអ្នក　នឿយព្រួយប្រាណគ្មានឈប់ឈរ ។
ពុំបានរៀនសូត្រទេ　បានតែគេប្រើវេរ
ប្រើទៅគេប្រើមក　មិនមានលស់ទានមួយថ្ងៃ ។
សំពត់ដែលស្លៀកនោះ　ដាច់ធ្លាយធ្លុះច្រើនពេកក្រៃ
អ្នកទំនិតកៅ　ដើរកេរើសកំណាត់ផង ។
ដោយក្រោមផ្ទះសម្បែង　មកប៉ះប៉ងក្លាស់ខ្ចប់ចង
ផ្ទាក់ផ្ទួមស្លៀកជាម្ដង　មុខគួរឲ្យអនិច្ចាក្រៃ ។

៦៨៥– សំពត់គ្មានដណ្ដប់　ទោះថ្ងៃយប់គ្មានឡើយនៃ
ដេកយប់ទប់តែដៃ　រងាក្រៃពេកកន្លង ។
ហេតុពៀរពីព្រេងឆាយ　តែងតាមកាយចាំទាន់ជាម្ដង
ប៉ាំងបិទចិត្តអ្នកផង　មិនឲ្យគិតមានមេត្តា ។
ពន្សំពុទ្ធវិសុទ្ធថ្ងៃ　លំបាកក្រៃផតទុមមា
តែងសោយតែងសោកា　ដេករងាញ័រចំប្រប់ ។
អ្នកនៅទីងអាចារ្យ　អំឡុងជាពីរដណ្ដប់
សព្វាបវិបុណ្ណគ្រប់　ជាប្រាំមួយដណ្ដប់ឆ្នាំ ។
កាលពេលកំឡោះឡើង　រូបរុងរឿងស្រស់ស្រគាំ
បើមានគេថែទាំ　សំពត់សាវ៉ាវរែស្បផង ។
៦៩០– នោះទីងរឹងតែល្អ　បុំន្តែក្រពេកកន្ទង
គ្មានអ្វីសោះជាម្ដង　វណ្ណកខ្ទប់ប៉ះរយជាន់ ។

បទកាកគតិ

៦៥០– កាំងតែអំពី　ស្រីរក្ខតារី　ឆាងឆាវសោកណា
កេសរមាលា　ពីកាសួលអង　អួលអាក់ខ្លួនព្រាន់
ទន្ទឹះខ្លោចផ្សា ។
កាំងតែពីបាន　យង់យល់អន្តប្រាណ　នៃកុមារា
លំបិនលំបាក　គោកយ៉ាកកំព្រា　គេវាយមាតា